

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

Khorasan Razavi Chamber of Commerce,
Industries, Mines and Agriculture

آگرواکنومی

خبرنامه داخلی بخش کشاورزی

در این شماره می خوانیم:

- رویدادهای کمیسیون، آب و صنایع تبدیلی و دفتر کشاورزی
 - * بررسی و جمع بندی نظرات بخش کشاورزی پیرامون اصلاح سند تدبیر آب مشهد
 - * بررسی ایجاد طرح پایانه صادراتی محصولات کشاورزی و صنایع تبدیلی در فرودگاه مشهد
- مقالات و گزارشات
 - * نقش سوپرچادها و به کارگیری فن آوری های پیشرفته در مدیریت بحران آب
 - * غسل ارگانیک
- اهم اخبار بین المللی
- اهم اخبار ملی
- اهم اخبار استانی

رویدادهای کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع تبدیلی

در جلسه کمیسیون کشاورزی و آب اتاق بازرگانی خراسان رضوی مورخ ۹۵/۹/۲۲ مطرح شد:
بررسی و جمع بندی نظرات بخش کشاورزی پیرامون اصلاح سند تدبیر آب مشهد

در مورد ضمانت اجرایی سند نیز بیان شد که: **الف)** به تبع جایگاه قانونی نتایج این فرآیند و جاهت اداری/ قانونی دارد، گرچه نوعی سند بالادستی بوده و فعلا اشاره به اقدامات عملیاتی ندارد.

یادآوری اینکه: فاز یک تدبیر آب مشهد متمرکز بر ایجاد اجماع بوده است (از طریق تثبیت یک چشم انداز ۱۹، راهبرد و ۶۳ سیاست کلان) بدیهی است چنانچه فاز ۲ آغاز شود ماموریت آن انتقال فرآیند تدبیر آب از سیاست های کلان برنامه های عملیاتی (با واسطه سیاست های اجرایی) می باشد.

ب) مهمترین ضمانت اجرایی هر ضابطه یا قانونی اولاً همراهی یا حمایت مردم و ثانیاً اعمال قانون توسط ذی مدخلان و بخصوص قوه قضائیه است این مورد نیز مستثنی از این قاعده نمی باشد لذا حمایت جمعی گرو داران از این سند بزرگترین

شده به این سوال این بود که سند در شکل فعلی فهرست آرزوهای ذی نفعان برای دستیابی به پایداری اما به شکلی دسته بندی شده و منسجم می باشد، بدیهی است که انتقال از این سطح به سطح سیاست های اجرایی و سپس سطح برنامه های عملیاتی نیازمند تطبیق اقدامات به قانون (یا تعدیل تغییر قانون از طرق ممکن) می باشد.

سوال بعدی از مسئولین سند تدبیر آب این بود که جایگاه قانونی و ضمانت اجرایی این سند کجاست؟ پاسخ داده شده این بود که: در مورد جایگاه قانونی این سند، **الف:** فرآیند تدبیر آب مشهد در پاییز ۱۳۹۲ به تصویب شورای تامین و توزیع آب استان (استانداری) رسیده است. **ب:** در اسفند ۱۳۹۲ مقررگردید شورای راهبردی مرکب از استانداری، آب منطقه‌ای و آبفای مشهد برای راهبری این فعالیت شکل گیرد و تمامی اعضا دارای حکم استانداری بوده اند.

در ابتدای جلسه، **علی شریعتی مقدم "رئیس کمیسیون کشاورزی و آب"**، خلاصه ای از اقدامات کمیسیون در ماه های اخیر و مراحل پیشرفت پیگیری های سند تدبیر آب مشهد و استان را بیان نمودند و اخبار کوتاهی از بخش کشاورزی استان و بین الملل را بیان کردند.

با توجه به اینکه نظرات برخی از خبرنگاران بخش کشاورزی استان پیرامون سوالات و ایرادات وارده به سند جمع بندی شده بود در ادامه جلسه به بیان سوالات و پاسخ های داده شده به ایرادات وارده بر سند تدبیر آب پرداخته شد. از اهم موارد مورد بحث می توان به موارد زیر اشاره نمود:

یکی از سوالات مهم مطرح شده این بود که اهرم اجرائی و نظارت قانونی و تطبیق یا قانون توزیع عادلانه آب و نیز آئین نامه های اجرائی آن مشخص نیست که مهم ترین ایراد به سند تدبیر تهیه شده را دارد و پاسخ داده

رویدادهای کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع تبدیلی

انگلیسی به فارسی ترجمه شده است. گرودار یعنی شخصی که مال دیگری را نزد خود دارد و تحت شرایطی متعهد به استرداد آن است و گرو گذار (برعکس) شخصی است که مال خود را نزد دیگری سپرده و تحت شرایطی می تواند استرداد آن را بخواهد. پیشنهاد می شود واژه مناسب دیگری که به وضوح مبین گروه های مختلف دست اندر کار آب باشد، استفاده شود. به عنوان مثال برای دارندگان پروانه های مجاز، واژه های مالکین یا ذیحقان استفاده شود. ضمناً واژه ذیعلاقه مندان نیز درست نیست و به جای آن واژه های ذیعلاقه ها یا علاقه مندان می تواند مورد استفاده قرار گیرد.

در پایان همچنین مطرح شد:

سابقه مجریان قانون در اجرای قوانین مرتبط با آب حکایت از سوء مدیریت دارد، ضمن اینکه قانون توزیع عادلانه آب و آئین نامه ها و مصوبات مربوطه نیاز به اصلاحات جدی دارد. (مثال: قوانین و مقررات جابجایی و سابقه پنج ساله، کف شکنی، نقص فنی و چاه های متروکه و). اصولاً با وجود حقایق و دبی مشخص برای هر بهره بردار و سهم هر یک از آب یک دشت و البته با در نظر گرفتن حریم و مسایل فنی نسبت به بهره برداران دیگر آن دشت و کنترل میزان برداشت با کنترل های مناسب و دقیق حجمی، دیگر لزومی به وجود یک سری قوانین و مقررات دست و پاگیر (که عموماً مورد سواستفاده قرار گرفته اند)، نیست.

سایر سوالات مطرح شده و پاسخ ها به تفصیل در صورت جلسه تدوین شده آمده است.

سازی کامل قانون توجه نموده است (برای برقراری عدل و انصاف به مثابه یک مولفه ی اساسی پایداری).

نماینده اتحادیه کشاورزان مشهد در ادامه بیان کرد هر نوع قیمت گذاری آب توسط دولت و بر روی آب کشاورز از لحاظ ما مردود است و قیمت گذاری روی مال غیر محسوب می شود و از شعارهای عوام پسندانه عدالت و انصاف برای این موضوع خوداری شود و در صورتیکه حقایق کشاورزان را خریدند می توانند قیمت گذاری کنند. اگر آب بیشتری از پروانه ها واگذار کردند می توانند قیمت روز را بگیرند و یا جرایم هم بدینگونه محاسبه شود. (اشاره به قیمت گذاری آب و خرید و فروش آب).

پاسخ هیچ گونه تصمیمی برای این موارد در سند گرفته نشده است در جلسات آتی که «سیاست های اجرایی» تدوین می شوند، اینگونه موضوعات مطرح خواهند شد. پیشنهادات قابل توجه است.

در ادامه یکی از **کشاورزان (کارشناس کشاورزی و وکیل دادگستری)** تقاضای تغییر هرگونه موارد مذکور در سند تدبیر آب را که با موارد آتی الذکر (بندهای ۱۶، ۱۷، ۱۸ و ۱۹) مغایر می باشد را نمودند. نکته اینکه سند تدبیر آب یک سند آرمانی است که بیم آن می رود در سیر مراحل تقنینی و اجرایی دچار تغییرات اساسی به ضرر حقوق آب کشاورزی گردد. واژه «گروداران» واژه درستی نیست و ترجمه نادرستی از واژه Stakeholder است. این واژه به معنی گرو گذار، ذینفع، وثیقه گذار در فرهنگهای لغات

پشتوانه ادامه و عملیاتی شدن آن می باشد.

سوال: در سنوات گذشته مدیران آب منطقه ای بجای حسابداری آب، تقاضای آب، را بجای آنکه با خرید جبران بکنند بر رقابت با کشاورزی تخصیص های جدید در ازای دریافت پول انجام دادند. آب فروشی حجمی هم در کنار تخصیص ها و مجوزهای جدید بیشتر فشار بر منابع و ذخایر آبهای زیر زمینی وارد کردند. (اشاره به مباحث مربوط به آب فروشی). **پاسخ:** کاملاً موافقم. معتقدم رفتارهای دوگانه موجب رنجش گروداران و سخت شدن تفاهم (ایجاد راه حل) می گردد. ضمناً معتقدم این نوع آب فروشی هیچ تناسبی با ماموریت های آب منطقه ای و وزارت نیرو ندارد. انشالله مسئولین کشور و نمایندگان مجلس تامین مالی نهادهای نظارتی (مانند آب) را برعهده گیرند تا این وضع پایان یابد.

در سوال بعدی مطرح شد که بر مالکیت کشاورزان و اجرای قانون توزیع عادلانه آب (مواد ۴۴، ۱۴، ۷) تاکید نشده است؟ پاسخ داده شد: اولاً راهبرد یازدهم تدبیر آب اختصاصاً به مالکیت آب برای قانون پرداخته است که دارای دو سیاست کلان می باشد و در آن مادهی ۴۴ قانون توزیع عادلانه ی آب نیز اشاره شده است. ثانیاً عدم پیاده سازی کامل مواد قانون توزیع عادلانه ی آب مورد اعتراض بنده نیز هست. البته سند تدبیر در فاز یک به این جزئیات نرسیده و هنوز در سطح سیاست های کلان می باشد. اما راهبرد ۱۵ این سند به ضرورت پیاده

رویدادهای کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع تبدیلی

در جلسه اخیر کمیسیون کشاورزی و آب اتاق بازرگانی خراسان رضوی مورخ ۹۵/۱۰/۶ مطرح شد:
بررسی ایجاد طرح پایانه صادراتی محصولات کشاورزی و صنایع تبدیلی در فرودگاه مشهد از ابعاد اقتصادی، فنی و ... (در راستای مصوبه شورای گفتگوی استان)

مصوبه‌ای، ساز و کار برای سرعت گرفتن توسعه این فناوری‌ها و ظرفیت‌ها در استان، تلاش کند.

در ادامه **یکی از مشاورین محترم اقتصادی** با بیان اینکه در کشور در سال‌های اخیر مناطق ویژه اقتصادی به صورت غیرکارشناسی گسترش پیدا کرد و مجوزه‌های بسیاری صادر شده و عملاً سرمایه‌ای در این جهت معطل مانده است گفت: در استان خراسان رضوی به همت جناب آقای دکتر مروج الشریعه حرکت زیبایی تحت عنوان ایجاد ترمینال‌های ویژه صادراتی به صورت عام و خاص شروع شده و مجوز اولیه آن در تربت حیدریه صادر شد.

ترمینال‌ها و پایانه‌های صادراتی به مجتمع‌هایی گفته می‌شود که امکاناتی از قبیل گمرک، مراکز عرضه و نمایشگاهی، بانک‌ها، بیمه‌ها، اتاق

خصوصی به عرصه سرمایه‌گذاری ورود پیدا کند، حمایت مدیریت عالی دولت در استان را نیز داریم که به رفع موانع در بخش‌های گمرکی، صدور مجوزها و... خواهد انجامید.

وی با بیان اینکه راه اندازی این پایانه می‌تواند با مشارکت ۳۰ تا ۶۰ شرکت سرمایه‌گذار فعال در این حوزه انجام گیرد، خاطر نشان کرد: از فضای این ترمینال برای برپایی نمایشگاه دائمی عرضه محصولات این بخش بهره گرفته خواهد شد. وی به توانمندی‌های موجود در بخش صنایع غذایی استان به ویژه از منظر دانش محوری اشاره کرد و گفت: در تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی در کشور، توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان و مراکز های تک و... مورد تاکید است و از این منظر کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی استان می‌تواند در قالب

رئیس محترم کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع تبدیلی در ابتدای جلسه با انتقاد از مشکلات موجود در بحث مدیریت ساختاری آن را عاملی در جهت آسیب به محصولات کشاورزی عنوان کرد. وی همچنین گفت: توقع می‌رود که برای حمایت از این بخش که به ارتقای زیرساخت‌های اقتصادی کشور خواهد انجامید، این رویکردهای مدیریتی سامان یابد. وی در ادامه با اشاره به موافقت استاندار خراسان رضوی با ایجاد پایانه صادراتی برای محصولات کشاورزی، خاطر نشان کرد: مشکلات فعالان این بخش، ما را بر آن داشت که پیشنهاد ایجاد این پایانه صادراتی محصولات کشاورزی را در شورای گفتگو مطرح کنیم و خوشبختانه این بحث با نظر مساعد استاندار و حتی وزیر جهاد کشاورزی روبه‌رو شد. در این میان، اگر بخش

رویدادهای کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع تبدیلی

اول در صادرات کشور نیازمند ناوگان حمل و نقل محصولات کشاورزی در کشور هستیم و در ابتدا باید زیرساخت های بنیادی ایجاد شود. و باید گفت: بسیاری از مزیت های صادراتی محصولات خود را حتی در گیاهان دارویی تا کنون به علت عدم رعایت استانداردهای جهانی از دست داده ایم.

همچنین در ادامه مطرح شد:

یکی از نقاط قوت استان در بخش کشاورزی و صنایع غذایی و تبدیلی است و کریدور علمی کشاورزی و صنعت غذای استان با مشارکت پژوهشکده علوم و صنایع غذایی، شرکت شهرک های صنعتی، شرکت های دانش بنیان، پارک علم و فن آوری و مرکز تحقیقات کشاورزی با مشارکت اتاق بازرگانی برای پیگیری بحث نوآوری ها و تحقیقات به روز آماده فعالیت می باشد و نیازمند شکل گیری فعالیت های منسجم تر است تا ضرورت های مطالعه و توسعه سرمایه گذاری بخش کشاورزی و صنعت غذای استان مشخص شود.

در بخش صنعت غذا و کشاورزی که ما در استان دارای مزیت هستیم کار ملی و بین المللی در سطح استان تا کنون انجام نشده است و برگزاری همایشی سالانه در روزی ثابت برای ارائه فناوری های و نوآوری های بخش کشاورزی می تواند فرصت مناسبی را در استان ایجاد کند. که می تواند همزمان با نمایشگاه سالانه کشاورزی و صنایع غذایی (ifood) در شهریورماه برگزار شود.

پروازهای کوچک، عدم کنترل قوانینی که ابرلاین ها برای خود وضع می کنند، نرخ های بسیار نامتعادل می باشد که نیاز یکسان سازی نرخ های مشهد و تهران شدیداً احساس می شود و باید بررسی شود که چرا نرخ عرضه مستقیم بار، از مشهد بیشتر از نرخ انتقال با واسطه از فرودگاه تهران می باشد؟

قطعا وجود ترمینال صادراتی محصولات کشاورزی در استان باعث ایجاد یک جهش صادراتی بزرگ خواهد شد زیرا بسیاری از صادرات استان در حال حاضر به علت عدم وجود یک ترمینال صادراتی مجهز در فرودگاه از استان به طور مستقیم انجام نمی گیرد و قطعا در یک چشم انداز ده ساله با ایجاد ترمینال صادراتی، فرودگاه مشهد پایگاه صادراتی خوبی در استان و حتی در کشور خواهد شد. زیرا در تهران با جداسازی فرودگاه پروازهای داخلی و خارجی، ترنسفر بین این دو فرودگاه مشکل یک هفته ای برای صادرکنندگان بار ایجاد کرده است و تنها فرودگاه موجود در کشور که توانایی اتصال دو پرواز داخلی و خارجی را به یکدیگر دارد فرودگاه مشهد است که توانایی سرمایه گذاری و سودآوری بالایی در این زمینه را دارد.

یکی از موارد مهم دیگر مطرح شده این بود که باید مزیت های صادراتی کشاورزی و دامی استان و کشور رصد شود. اینکه کدام محصول صادراتی استان و کشور قابلیت رقابت با استانداردهای جهانی را دارد. در وهله

بازرگانی و تعاون و مجموعاً تأسیسات و تجهیزاتی که امر صادرات را به خارج از کشور تسهیل کرده و به صورت منسجم و یکپارچه این فعالیت را انجام دهد.

هر ترمینال ویژه صادراتی باید امکانات مناسب برای استقرار بانک ها، بیمه ها، گمرک، شرکت های حمل و نقل، سردخانه و تخلیه و بارگیری داشته باشد که این ترمینال ها به دو صورت عام و خاص وجود دارد. در فرودگاه مشهد پیشنهاد ویژه بر تشکیل ترمینال ویژه صادراتی به صورت خاص محصولات کشاورزی می باشد.

مدیر تنظیم بازار و بازرگانی سازمان

جهاد کشاورزی استان در سخنانی ضمن اعلام حمایت نهاد متبوعش از ایجاد پایانه صادراتی مواد غذایی عنوان کرد: تحقق حمایت های وزارت جهاد کشاورزی منوط به ارائه مباحث توجیهی متقن است، در عین حال باور داریم ایجاد این پایانه صادراتی به بهره مندی از ظرفیت این استان در بخش مواد غذایی و کشاورزی کمک چشمگیری خواهد کرد.

یکی از **مسئولین حمل و نقل هوایی** در

بخش خصوصی در ادامه گفت: فرودگاه مشهد زمینه بسیار مناسبی برای حمل بار هوایی به تمام نقاط کشور را دارد و این در حالی است که استان های همجوار از چنین مزیتی برخوردار نیستند. هم اکنون دو پرواز ماهان و امارات امکان حمل بار را دارند که به علت تحریم ها تنها هواپیمایی امارت مشغول به فعالیت است. از جمله بارزترین مشکلات موجود، وجود

به کارگیری فن آوری های پیشرفته در مدیریت بحران آب

گزارش

نقش سوپر جاذب ها و به کارگیری فن آوری های پیشرفته در مدیریت بحران آب

(گردآوری: سمیرا سبزواری)

مقدمه:

در کشور خشک و نیمه خشک ایران با بارشی کمتر از یک سوم متوسط بارندگی سالانه دنیا و توزیع بسیار نامناسب آن، استفاده مؤثر از فن آوری نوین برای بالا بردن کارایی مصرف در منابع محدود آبی امری ضروری و حیاتی است.

از سوی دیگر بخش کشاورزی عمده ترین مصرف کننده منابع آب کشور می باشد. ارقامی که در گزارش های مختلف در این رابطه ارائه گردیده، حاکی از این است که حدود ۹۰ درصد از حجم آب مصرفی در کشور، صرف تولیدات کشاورزی می شود (سیددراجی و همکاران) گزارش کردند که ۶۵ درصد این مقدار به شیوه های غلط آبیاری هدر رفته و بخشی از آن عناصر غذایی و کودهای محلول را شسته و ضمن انتقال آن ها به عمق، باعث آلودگی آبهای زیرزمینی می گردد.

از طرف دیگر خطر بحران خشکسالی نیز، که مانند سایر بلاای طبیعی کشور ایران را تهدید می کند، ضرورت صرفه جویی و کاربرد بهینه آب در بخش های گوناگون و به خصوص بخش کشاورزی را بیش از پیش آشکار می سازد. با توجه به مسائل بیان شده، با اعمال مدیریت صحیح و به کارگیری

فن آوری های پیشرفته از طریق حفظ رطوبت، افزایش ظرفیت نگهداری و بهبود وضعیت نفوذپذیری آب در خاک می توان بازده مصرف آب را بالا برد. یکی از مناسب ترین روش ها، استفاده از اصلاح کننده های مصنوعی به نام پلیمر سوپر جاذب ها است که در ده های اخیر در دنیا کاربرد وسیعی پیدا کرده است. این مواد می توانند با کاهش تعداد دفعات آبیاری و کاهش هزینه ها، گزینه مناسبی در استفاده بهینه از آب در مناطق خشک و نیمه خشک باشند و بهره وری بهینه از منابع آب و خاک و نیل به کشاورزی پایدار را به دنبال دارد.

سوپر جاذب ها:

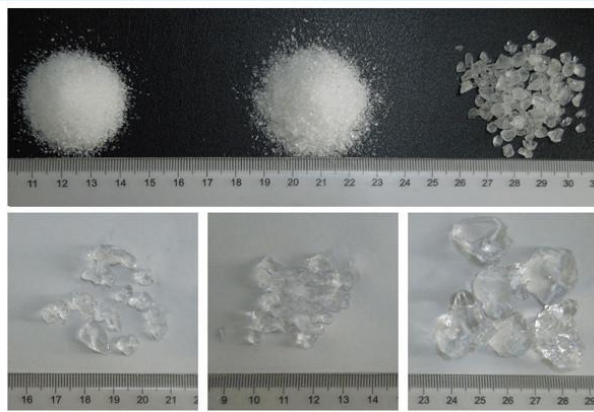
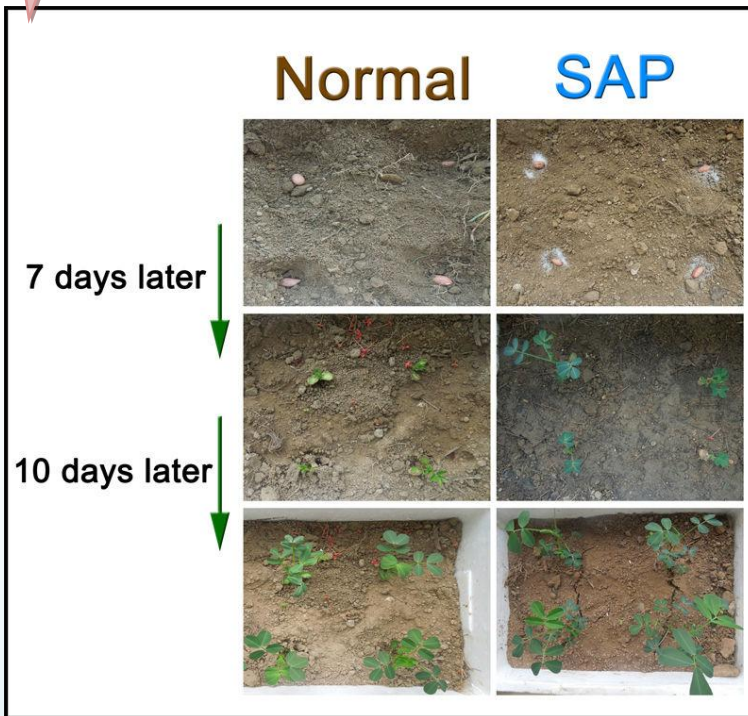
پلیمرهای سوپر جاذب می توانند مقادیر زیادی آب یا محلول های آبی را جذب نموده و متورم شوند. این مخازن ذخیره کننده آب وقتی در خاک قرار می گیرند، آب آبیاری و بارندگی را به خود جذب نموده و از فرو نشستن آن جلوگیری می نمایند و پس از خشک شدن محیط، آب داخل پلیمر به تدریج تخلیه شده و بدین ترتیب خاک به مدت طولانی و بدون نیاز به آبیاری مجدد، مرطوب می ماند. سوپر جاذب ها موادی بی بو، بی رنگ، بدون خاصیت آلاینده در خاک، آب های سطحی و زیرزمینی و بافت های گیاهی می باشند و قادرند علاوه بر جذب مقادیر زیاد آب، کاتیون های مؤثر و مفید رشد گیاه را در خود جذب نموده و در موقع لزوم در اختیار گیاه قرار دهند. این پلی مر در نهایت بسته به نوع آن، در خاک توسط میکروارگانیسم ها

تجزیه و به ترکیبات سازنده شامل آمونیاک، دی اکسید کربن و آب بدون ضایعات سمی می شکند. یک سوپر جاذب به صورت خشک و شبیه ذرات شکر است و می تواند آب و برخی مواد محلول را به میزان ۲۰۰-۵۰۰ برابر وزن خود جذب نماید. ساختار این مواد به گونه ای است که می توانند در شرایط یونی، وجود فشار و حضور میکروارگانیسم های خاک، چندین سال مانند یک مخزن، آب و مواد محلول را جذب کرده، نگهداری و بر حسب نیاز ریشه (بر اثر اختلاف فشار اسمزی) در اختیار گیاه قرار دهند. مهمترین نوع سوپر جاذب های مورد استفاده در کشاورزی پلیمرهایی با ماهیت پلی اکریلامید می باشند. این پلیمرها آلی و از پلی اکریلات پتاسیم و کوپلیمرهای پلی اکریلامید هستند و از نظر بار الکتریکی دارای انواع آنیونی، کاتیونی و خنثی بوده که نوع آنیونی آن در کشاورزی حائز اهمیت است. سوپر جاذب های آنیونی با دارا بودن قابلیت بالای ظرفیت تبادل کاتیونی قادرند علاوه بر جذب مقادیر زیاد آب، کاتیون های مؤثر و مفید رشد گیاه را در خود جذب نموده و در مواقع لزوم در اختیار گیاه قرار دهند. شروع تحقیقات علمی در دنیا روی پلیمرهای سوپر جاذب مربوط به دهه ۱۹۸۰ میلادی می باشد. پس از شناخت تأثیر این مواد روی خصوصیات خاک و رشد گیاهان، تولید تجاری و انبوه آن در برخی کشورها از اوایل دهه ۱۹۹۰ میلادی آغاز و حدود سال ۲۰۰۰ میلادی اغلب کشورها به

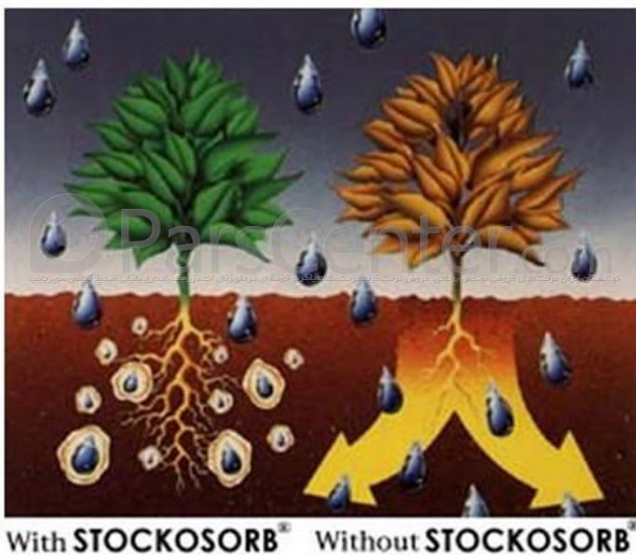
گزارش

به کارگیری فن آوری های پیشرفته در مدیریت بحران آب

خصوص مناطق خشکی نظیر آفریقا، آمریکای جنوبی، خاورمیانه و برخی مناطق خاور دور نسبت به آن شناخت بیشتری پیدا نمودند. استفاده از پلیمرهای سوپر جاذب به عنوان ماده افزودنی به خاک در ایران دارای سابقه چندانی نیست و پژوهش هایی در سال های اخیر آغاز شده است.

تحقیقات Mohana Raju و همکاران (۲۰۰۲) نشان داد که گیاه در صورت استفاده از پلیمر و آبیاری به اندازه ۴۰۰ میلی لیتر بعد از ۳۰ روز هنوز توان زنده ماندن دارد ولی در تیمار شاهد علائم پژمردگی در همین مقدار مصرف آب تنها بعد از گذشت ۱۵ روز در گیاه ظاهر می شود. نتیجه اینکه تیمار پلیمر، بدون آبیاری دوباره قادر به تأمین آب گیاه به مدت یکماه بود و چنانچه مقدار آبیاری به اندازه ۸۰۰ میلی لیتر ارتقاء داده شود، پلیمر ذخیره سازی آب را برای مصرف گیاه برای ۴۰ روز ممکن می کند. طبق نتایج بدست آمده، تحقیق فوق استفاده از پلیمر را در مناطق بیابانی و خشک برای تأمین آب مورد نیاز گیاه توصیه می کند.

گزارش

عسل ارگانیک

گردآوری: شهاب احتشام
دانشجوی دکتری علوم دامی

های گرس و کلیه مواد شیمیایی دخیل در ساخت آن ممنوع می باشد. همچنین از چوب هایی که برای افزایش مقاومت آن ها از مواد شیمیایی و سمی استفاده شده نباید در ساخت کندو مورد استفاده قرار گیرد.

۲- استفاده از ترکیبات سمی بادوام در ساخت و شستشوی کندو ممنوع است. رنگ آمیزی صحیح کندوها، عمر آن ها را افزایش می دهد. بعلاوه اختلاف رنگ کندوها موجب کمک به جهت یابی زنبورها شده و از سرگردانی آن ها می کاهد. استفاده از رنگ های بدون سرب برای کندوها مجاز است.

۳- زنبورداران باید ورقه های مورد نیاز در ساخت شان ها را از کندوهای خود تهیه کنند و یا آن ها را از منابع و مراکز مجاز خریداری کنند.

۴- ورقه های شان باید با استفاده از موم خالص زنبورها باشد. به کارگیری قاب پلاستیکی و یا موم هایی که از صحت خالص بودن آن مطمئن نیستید ممنوع است.

۵- هر کندو باید دارای یک کدد شناسایی عددی باشد که ویژگی های کندو و کلنی در آن لحاظ گردد.

محل استقرار کندو و زنبورستان

۱- حتی الامکان، باید محل زنبورستان در مناطق چند کشت (به منظور داشتن منابع شهد قوی) و بدون استفاده از کود و سموم شیمیایی برای گیاهان باشد.

۲- محل زنبورستان باید در منطقی باشد که فعالیت آفاتی چون موربانه در آن کم باشد.

محصولات ارگانیک مطابق با استاندارد های بین المللی، ایجاد اشتغال برای فارغ التحصیلان کشاورزی، ایجاد بازار داخلی محصولات کشاورزی ارگانیک و افزایش صادرات غیر نفتی براساس صورتجلسه ۱۴/۶/۱۳۸۵ مجمع عمومی هیئت موسسین انجمن و به استناد بند(ک) ماده(۵) قانون اتاق بازرگانی در تاریخ ۱۵/۷/۱۳۸۵ به ثبت رسید.

در ذیل به طور مختصر برخی از استانداردهای بین المللی زنبورداری و عسل ارگانیک شرح داده شده است:

تأمین کلنی و زنبور خای عسل و ملکه

۱- آمیخته گری و به گزینی کلنی های زنبور عسل به منظور افزایش و ارتقای مقاومت آنها، بلامانع می باشد.

۲- به منظور پیشگیری از انتشار انواع بیماری و توجه به تنوع ژنتیکی، زنبورداران باید از ملکه های تولیدی خود استفاده نمایند.

۳- تأمین زنبور عسل از کندوهای ارگانیک و شان های تخم کندوهای معمولی غیر آلوده، بلامانع است.

۴- تأمین زنبور عسل از بچه زنبورهای وحشی یا مهاجر دستگیر شده ای که صرفاً از شان های تخم، بیرون زده باشند، بلامانع است.

۵- اگر به کلنی ارگانیک دسترسی نیست به ناچار باید از کلنی غیر ارگانیک استفاده کرد ولی در طول چند مرحله باید آن ها را اصلاح نمود.

ساخت و مدیریت کندو

۱- کندوها باید با مواد طبیعی ساخته شوند (چوب) و استفاده از الوار و تخته

امروزه تولیدکنندگان و مصرف کنندگان به دنبال تولید و مصرف عسل ارگانیک هستند. وقتی به دنبال عسل ارگانیک هستید به صرف گفتن واژه ارگانیک بودن آن نباید بسنده کنید. واژه ارگانیک سلسله قوانین و مقرراتی دارد که بعضی از آن ها بین المللی بوده و بعضی مخصوص کشور تولیدکننده می باشد. بنابراین هر تولید کننده ای که بخواهد از عنوان ((ارگانیک)) استفاده کند بایستی تحت نظر ارگان اجرایی و نظارتی فعالیت کند. آمار زنبورداری های اروپایی نشان می دهد که تنها ۶ درصد از آنان گواهینامه ارگانیک دارند.

منظور از عسل ارگانیک عسلی است که ((با توجه به قوانین، دستورالعمل ها و استانداردهای موجود، تولید، عمل آوری و بسته بندی و عرضه گردد.))

تولیدکنندگان و عمل آوران عسل ارگانیک باید کلیه اسناد و مدارک مربوط به عسل ارگانیک خود را به سازمان مربوطه داده و هرگونخ تخلف و سرپیچی از قوانین و مقررات موجب ابطال پروانه تولید عسل ارگانیک خواهد گردید. معمولاً بازدیدها و نمونه برداری ها از زنبورستان به صورت تصادفی می باشد.

در کشور ایران انجمن ارگانیک ایران با اهداف استانداردسازی محصولات کشاورزی در جهت افزایش سلامت غذایی، افزایش بهره وری با استفاده از شرایط بالقوه موجود در کشور برای تولید برخی از محصولات ارگانیک، پایداری در تولید، عرضه و تجارت، زمینه سازی جهت صدور گواهی ملی و بین المللی برای

گزارش

عسل ارگانیک

گردآوری: شهاب احتشام
دانشجوی دکتری علوم دامی

آن ها از مراجع ذیصلاح دریافت شده باشد. در برخی از کشورهای دنیا از جمله ایالات متحده آمریکا، مصرف اسید فرمیک ممنوع اعلام شده است. ۶- استفاده از منتول برای کنترل کنه تراشه ای یا آکاراپیس، بلا مانع و مجاز می باشد. ۷- استفاده از آنتی بیوتیک ها در دوره تولید عسل ممنوع می باشد. مگر زمانی که سلامت کلنی در خطر باشد و عسل آن کلنی فاقد گواهی ارگانیک خواهد بود. ۸- استفاده از آنتی بیوتیک ها مانند اکسی تتراسایکلین و یا تترامایسین در زمانی غیر از دوره تولید (زمستان) در بعضی کشورها بلا مانع و در برخی ممنوع اعلام شده است. ۹- استفاده از مواد شیمیایی تدخینی (دودزا) و ضد عفونی کننده ممنوع است.

۲- در زمانی که گرسنگی زنبوران حتمی است، زنبوردار باید برنامه دقیق برای مصرف مکمل های غذایی تهیه کند. در این برنامه باید منابع تولید عسل شامل شکر، شربت شکر، کنستارنه میوه و سایر مواد غذایی برای دوره های بدون گل مشخص شده و مورد تأیید ارگان مربوطه رسیده باشد. ۴- تغذیه دستی زنبورها (استفاده از آب شکر و...) در طول دوره تولید عسل ممنوع است. ۵- زنبوردار باید همیشه مقداری عسل و گرده ارگانیک برای خواب زنبوران در زمستان داشته باشد.

مدیریت آفات و بیماری ها

۱- باید بیشتر کلنی ها قوی بوده و نسبت به حذف و یا ادغام کلنی های ضعیف اقدام کرد. ۲- باید هر دو الی سه هفته یکبار کندوها را بازرسی کرد و کندوها آلوده به آفات را به دامپزشکان گزارش داد. ۳- کف کندو با زمین باید دارای ارتفاع مناسبی باشد تا رطوبت زمین موجب رشد قارچ ها و پوسیدگی کف کندو نشود. ۴- زنبوردار باید کلیه اقدامات مجاز برای افزایش مقاومت زنبور به آفات و بیماری را انجام دهد. ۵- کنترل آفات و بیماری و ضد عفونی کندوهای زنبور عسل با استفاده از مواد شیمیایی ممنوع است. البته با رعایت برخی نکات به کارگیری اسید فولیک، اسید لاکتیک، اسید اگزالیک، اسید فرمیک، گوگرد و باسلیوس تورینجنس مجاز می باشد. البته قبل از استفاده از موادمذکور بایستی مجوز استفاده از

۱- محل اسقرار زنبورستان بایستی آب کافی و سالم داشته باشد تا زنبور برای تأمین آب مورد نیاز خود بخصوص در فصل تابستان مجبور نباشد به استخرهای شنا، پرورش ماهی و یا کانال های فاضلاب برود.

۲- محل اسقرار زنبورستان باید مورد تأیید سازمان مربوطه باشد. فاصله زنبورستان بایستی بیش از ۲ کیلومتر با محل های دفن فاضلاب، مراکز نظامی، مرغداری، دامداری، کارخانه ها و آلاینده باشد. بهتر است زنبورستان در حواشی بزرگراه های پر تردد مستقر نشود.

۳- اگر زنبوردار متوجه عمل سمپاشی از باغدار شد بایستی سریعاً نسبت به کوچ کندوها (حداقل ۱۰ کیلومتر) اقدام کند.

۴- زنبورداران متقاضی تولید عسل ارگانیک بایستی به تهیه نقشه کاملی از مناطق مورد نظر برای کوچ کندوها اقدام کنند. در نقشه تهیه شده بایستی میزان گلدهی، تراکم گونه های گیاهی منطقه و... وضعیت جاده و راه، منابع آب و غیره مشخص شده باشد.

۵- زنبوردار بایستی دارای تقویم فعالیت باشد تا کلیه کوچ ها و اعمال روش های مدیریتی به منظور ثبت و ضبط گزارشات و رکورد های زنبورداری و غیره در آن نوشته شده باشد.

تغذیه زنبوران عسل

۱- استفاده از عسل به عنوان منبع اصلی غذای زنبوران به شرط تأیید و گواهی بودن سالم و طبیعی بودن آن بلا مانع است.

۲- استفاده از گرده گل تأیید شده برای زنبوران عسل مجاز است.

اهم اخبار بین المللی

افزایش شگفت آور انتشار گاز متان در ۵۱ سال گذشته

افزایش انتشار گاز گلخانه ای قدرتمند متان در دهه گذشته، تهدید کننده پیشرفت تلاش های جهانی برای مقابله با تغییرات اقلیمی است. تشدید افزایش انتشار گاز متان در ده سال گذشته از سال ۲۰۰۷ شروع و طی سال های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ شدت بیشتری پیدا کرد. این افزایش برای محققان شگفت آور است. غلظت این گاز در اتمسفر فقط طی دو سال گذشته با افزایشی بیش از ۲۰ قسمت در میلیون در کل به ۱۸۳۰ قسمت در میلیون رسیده است. این وضعیت هشدار می دهد که برای محققان گرمایش زمین، زیرا اثر گرمایشی گاز متان بیش از ۲۰ برابر حجم مشابه از دی اکسید کربن است. بر اساس تحقیق جدیدی که نتایج آن در مجله *Environmental Research Letters* منتشر شده است، میزان انتشار گاز دی اکسید کربن که جزء اصلی گازهای گلخانه ای حاصل از فعالیت های انسان است طی این دوره متعادل تر گشته است. در این مقاله نشان داده شده است که تلاش های جهانی برای کنترل گازهای گلخانه ای با توجه به افزایش بی سابقه گاز متان موفقیت آمیز نبوده است. محققان بر این باورند که کشاورزی می تواند منبع اصلی افزایش انتشار گاز متان باشد. اما بعلاوه وجود نظارت در مورد بقیه منابع مطمئن نیستند. حداقل یک سوم از گازهای متان منتشره مربوط به سوخت های فسیلی است.

مناطق مرطوب، مرطوب تر و مناطق خشک، خشک تر می شوند

شواهد بدست آمده از یک تحقیق انجام شده توسط محققان دانشگاه ساوث همپتون نشان می دهد که مناطق مرطوب زمین مرطوب تر و مناطق خشک، خشک تر می شوند. اما سرعت این روند از آنچه قبلا تصور می شد، کمتر است. هرچه میزان بارندگی بیشتر و ورودی ها از رودخانه های یک منطقه به اقیانوس ها بیشتر شود، آب دریاها رقیق تر و در نتیجه از میزان شوری آب کاسته می شود. در این تحقیق با استفاده از میزان شوری اندازه گیری شده در سطح جهانی و از اعماق اقیانوس ها طی ۶۰ سال گذشته، محققان توانسته اند میزان تغییرات بارندگی را در سطح جهانی تخمین بزنند. آنها دریافته اند طی ۶۰ سال گذشته، تا حدود ۲ درصد، مناطق نسبتا مرطوب مثل اروپای شمالی مرطوب تر و مناطق خشک، خشکتر شده اند. این فرایند تقویت (**amplification**) چرخه آب نام دارد. جزئیات این مطالعه در مجله **Scientific Reports** منتشر و در آن وضعیت شوری اقیانوس ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

اهمیت حفاظت از تنوع زیستی در برقراری امنیت غذایی و تغذیه

ماریا هلنا سمدو، معاون مدیرکل فائو در اجلاس بین المللی که با هدف حفاظت از تنوع زیستی برگزار گردید اظهار داشت، تنوع بیولوژیکی در تولید مواد غذایی و حفاظت از پایه های اصلی حیات و معیشت روستایی نقش بسیار مهمی دارد. وی در سیزدهمین جلسه کنفرانس کشورهای عضو کنوانسیون تنوع زیستی (CBD) بر اهمیت تنوع زیستی در برقراری امنیت غذایی و تغذیه تاکید کرد و گفت برای سازگاری کشاورزی، جنگل و شیلات در برابر چالش های جهانی مثل تغییرات اقلیمی و افزایش جمعیت، مواد غذایی مغذی و به مقدار کافی باید تولید گردد. کاهش اثرات زیست محیطی بخش کشاورزی از طریق شیوه های پایدار به حفاظت تنوع زیستی کمک خواهد کرد. خانم سمدو آگرواکولوژی را برای ایجاد تحول موردنیاز در جهان برای پایان دادن به فقر و رسیدن به گرسنگی صفر ضروری دانست. آگرواکولوژی با تلفیق تحقیقات علمی و دانش بومی و سنتی، توسعه شیوه های پایدار و بهبود دانش اکوسیستم های کشاورزی را ممکن می سازد. این اجلاس به مدت دو هفته و با حضور بیش از ۱۰۰۰۰ شرکت کننده در شهر کانکون مکزیک برگزار گردید.

اهم اخبار ملی

ایران به تولیدکنندگان کینوا می پیوندد / فائو برای کشت کینوا در ایران برنامه دارد

پتانسیلهای تولیدی کینوا در کشور چگونه است؟

تحقیقات روی ویژگی های کینوا و بررسی سازگاری آن از سال ۱۳۸۸ در ایران و در مؤسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر شروع شده است. طی هفت سال گذشته اطلاعات ارزشمندی از این گیاه، پتانسیل های تولیدی آن، ویژگی های زراعی و ژنتیکی، ارقام مختلف و سازگاری آن در مناطق مختلف اقلیمی ایران به دست آمده است. در تحقیقات اولیه ارقامی که در دسترس ما در ایران بود در مناطق جنوب کشور مانند استان خوزستان در شهرستان های اهواز، اندیمشک و دزفول و همچنین در استان سیستان و بلوچستان در شهرستان ایرانشهر و در جنوب استان کرمان در شهرستان جیرفت سازگاری مناسبی نشان داد. منشاء و مرکز تنوع ژنتیکی گیاه کینوا کشورهای بولیوی، پرو و شیلی در آمریکای جنوبی هستند. هم اکنون مهمترین تولیدکنندگان و صادرکنندگان کینوا کشورهای پرو و بولیوی هستند، البته الان در حدود ۱۰۰ کشور در دنیا کینوا را کشت یا مصرف می کنند. کشور ایالات متحده آمریکا از تولیدکنندگان، واردکنندگان و مصرف کنندگان مهم کینوا است، اما در عین حال صادرات نیز دارد.

کینوا در کشور کانادا و چندین کشور اروپایی نیز کشت می شود. از کشورهای آسیایی چین، هند، پاکستان و ترکیه تولید، فرآوری و مصرف کننده کینوا به روش ها و در مراحل متفاوتی هستند. در منطقه خاورمیانه علاوه بر ایران کشورهای مصر، لبنان و یمن در تحقیقات و سازگاری کینوا موفق بوده اند، اما در کشت ترویجی در مزارع کشاورزان دو کشور نخست اقدام کرده اند. در ایران در سال ۱۳۹۴ مزارع ترویجی کینوا در شهرستان اندیمشک، استان خوزستان و در شهرستان های دلگان و ایرانشهر، سیستان و بلوچستان توسط کشاورزان کشت و محصول برداشت شد. بذر تولیدی سال قبل نیز برای تولید محصول توسط کشاورزان در همان مناطق استفاده شده است. در حال حاضر کشورمان جزو کشورهای تولیدکننده اصلی کینوا نیست، ولی در آینده ایران هم به تولیدکنندگان کینوا خواهد پیوست.

صادرات پیاز زعفران امری مهم در جلوگیری از قاچاق

عضو شورای ملی زعفران گفت: سازمان های متولی همانند سایر کشورها در فصل برداشت باید اقدام به خرید، بسته بندی و صادرات پیاز زعفران نمایند تا با این وجود از قاچاق این محصول جلوگیری شود. وی با اشاره راهکارهای اساسی در جهت جلوگیری از قاچاق پیاز زعفران اظهار داشت: همه ساله در فصل کشت زعفران، مسئولان امر نگرانی هایی از حیث قاچاق پیاز این محصول دارند که با همکاری تشکل ها و مرزبان ها باید این امر کنترل شود. وی با اشاره به اینکه برندسازی تاثیر چندانی در جلوگیری از قاچاق این محصول ندارد، گفت: همه ساله در فصل برداشت با مازاد پیاز زعفران روبرو هستیم که از این رو لازم است تمهیدات بکری در این جهت به کار گرفته شود تا دغدغه خاطر زعفران کاران و مسئولان به حداقل برسد. حسینی از افزایش ۱۰ درصدی سطح زیر کشت زعفران خبر داد و افزود: همه ساله به طور خودکار سطح زیر کشت زعفران با افزایش ۱۰ درصدی روبرو می شود که از این رو دلالتان اقدام به خرید پیاز و خروج غیر قانونی آن از مرزها می نمایند. عضو شورای ملی زعفران ادامه داد: با این وجود سازمان های متولی باید اقدام به خرید، بسته بندی و صادرات پیاز زعفران همانند سایر کشورها اعم از استرالیا و نیوزلند به بازارهای مختلف نمایند. گفتنی است که این پیازها تنها باید در بسته بندی کوچک ۱۰ تایی به کشورها صادر شود و در غیر این صورت قاچاق پیاز زعفران در سال های آتی همچنان ادامه خواهد داشت. وی با اشاره به اینکه صادرات پیاز زعفران در بسته بندی های کوچک امری مهم در مدیریت پیاز زعفران محسوب می شود، بیان کرد: با وجود صادرات پیاز زعفران در بسته بندی های کوچک می توان گفت که برای تولیدکنندگان دیگر کشورها خرید آن در حجم گسترده ای از بسته بندی ها توجیه اقتصادی ندارد.

اهم اخبار استانی

توسعه صنایع تبدیلی اولویت جهاد کشاورزی خراسان رضوی در سال ۹۵ است

رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی گفت: انتقال دانش فنی به مزرعه، توسعه صنایع تبدیلی و ارتقای مکانیزاسیون از دیگر اولویت‌های سازمان جهاد کشاورزی در سال ۹۵ است. مجتبی مزروعی در جلسه برگزار شده در سازمان جهاد کشاورزی بیان کرد: اقتصاد مقاومتی یعنی استفاده از ظرفیت‌های موجود کشور و اتکا به توان داخلی و ما در سازمان جهاد کشاورزی با توجه به فرمایش مقام معظم رهبری از سال ۹۳ برنامه‌های خود را براساس شاخص‌های اقتصاد مقاومتی تهیه کرده و به بخش‌های مختلف سازمان ابلاغ کردیم. رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی با اشاره به اینکه در طی دوران دولت تدبیر و امید، ۵٫۳ میلیارد دلار از واردات مواد غذایی به بخش کشاورزی کاسته شده است، ادامه داد: در سال زراعی ۹۴ در راستای افزایش صادرات تولیدات داخلی ۴۲ هزار تن تخم مرغ، ۱۷۰ راس دام سبک و ۳۷۰۰ تن مرغ را به عراق، افغانستان، آسیای میانه و کشورهای حاشیه خلیج فارس صادر کردیم. وی با بیان اینکه تغییر و اصلاح الگوی کشت از دیگر برنامه‌های سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی است گفت: توسعه آبیاری تحت فشار و انتقال آب با لوله در راستای انجام شیوه‌های کشت با توجه به ظرفیت زمین از طرح‌های موثر و دارای اهمیت است. وی ادامه داد: در حال حاضر عمده سرمایه‌ها جذب کارهای خدماتی و ساخت‌وساز می‌شود در حالی که غذا تامین کننده سلامت جامعه است و سرمایه گذاری در بخش تولید و کشاورزی باید بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

خراسان رضوی بیشترین کشاورزان نمونه کشور را دارد

مجتبی مزروعی در گفت و گو با خبرنگار ایرنا در بردسکن افزود: این برای دومین سال پیاپی است که خراسان رضوی بیشترین تولید کننده نمونه ملی را دارد که این رقم سال گذشته ۹ نفر بود و امسال به ۱۳ فرد نمونه ملی رسیده است. وی اظهار کرد: این در حالی است که استان دوم در این بخش تنها ۷ کشاورز نمونه ملی دارد و این اختلاف حاکی از سطح دانش و دانایی تولید کنندگان بخش کشاورزی استان است. رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی عنوان کرد: علاوه بر این، کسب رتبه نخست از سوی این سازمان در بین سازمان‌های جهاد کشاورزی کشور و نیز رتبه اول بین ۵۱ دستگاه استانی، حکایت از تلاش و توانمندی بخش مدیریتی جهاد کشاورزی استان و همراهی آن با بخش بهره بردار و تولید کننده است. استان ۶٫۵ میلیون نفری خراسان رضوی با حدود یک میلیون هکتار عرصه زراعی و باغی، در زمینه تولید بسیاری از محصولات اعم از زراعی، باغی و دامی دارای رتبه برتر کشور است.

" آشنایی با مقررات و قوانین مالیاتی بخش کشاورزی "

کارگاه آموزشی

برگزار کننده: مرکز آموزش اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی خراسان رضوی

محتوای کارگاه:

- ✓ تعریف فعالیت های کشاورزی
- ✓ معافیت مالیاتی فعالیت های کشاورزی
- ✓ معافیت مالیاتی شرکت های تعاونی روستایی، عشایری و کشاورزی
- ✓ معافیت مالیاتی شرکت ها و اتحادیه های تعاونی متعارف و شرکت های تعاونی سهامی عام

مدرس: سید مصطفی شامل

کسب اطلاعات بیشتر:

شماره تلگرام جهت ارتباط با ادمین: ۰۹۰۱۸۳۱۹۱۵۶

تلفن: ۰۵۱-۳۸۸۴۲۹۳۳

تهیه و تنظیم: سمیرا سبزواری

تلفن: ۳۸۸۴۲۹۳۱ داخلی ۲۷

نشانی: وکیل آباد- مین سلمانیه و هنرستان- امانت بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی- ساختمان شماره ۲

فاکس: ۳۸۸۴۲۹۳۶

<http://www.mccima.com>